Eesti elanikkonna keskkonnateadlikkuse uuring 2018

Prügi sorteeriv metsarahvas

Mihkel Kangur

Liisa Puusepp

Grete Arro, Vaike Vainu, Asta Tuusti

25. oktoober 2018 Pärnus

KESKKONNAMINISTEERIUM

TURU-UURINGUTE AS

TALLINNA ÜLIKOOL

Kaks aeda

TALLINNA ÜLIKOOL

Taust

TALLINNA ÜLIKOOL

Uuringu eesmärk oli anda ülevaade Eesti elanike keskkonnateadlikkusest ja –hoiakutest

-Hinnangud praegusele keskkonnaolukorrale, peamised probleemkohad;

-Keskkonnainstitutsioonide usaldusväärsus ja Keskkonna-ministeeriumi kuvand;

-Arusaamad keskkonnakaitsest;

-Elanike keskkonnateadlikkus ning keskkonnasõbralik käitumine;

-Keskkonna-alane informeeritus, infoallikad;

-Osalus keskkonna-alaste otsuste tegemisel;

-Suhtumine Eesti metsade kaitsesse ja majandamisse.

TALLINNA ÜLIKOOL

Metoodika

TALLINNA ÜLIKOOL

Kokku külastatud aadresse	*4842*
Kokku intervjuusid	*1005*
Mehi	*46%*
Naisi	*54%*
Alg- või põhiharidus	*15%*
Kutse-, kesk- või kesk-eriharidus	*60%*
Kõrgharidus	*25%*
Tallinn	*33%*
Põhja-Eesti	*12%*
Lääne-Eesti	*12%*
Kesk-Eesti	*9%*
Kirde-Eesti	*11%*
Lõuna-Eesti	*24%*
Eesti keel	*61%*
Muu keel	*39%*

Tulemused

TALLINNA ÜLIKOOL

Kõige olulisemad keskkonnaga seotud teemad Eestis

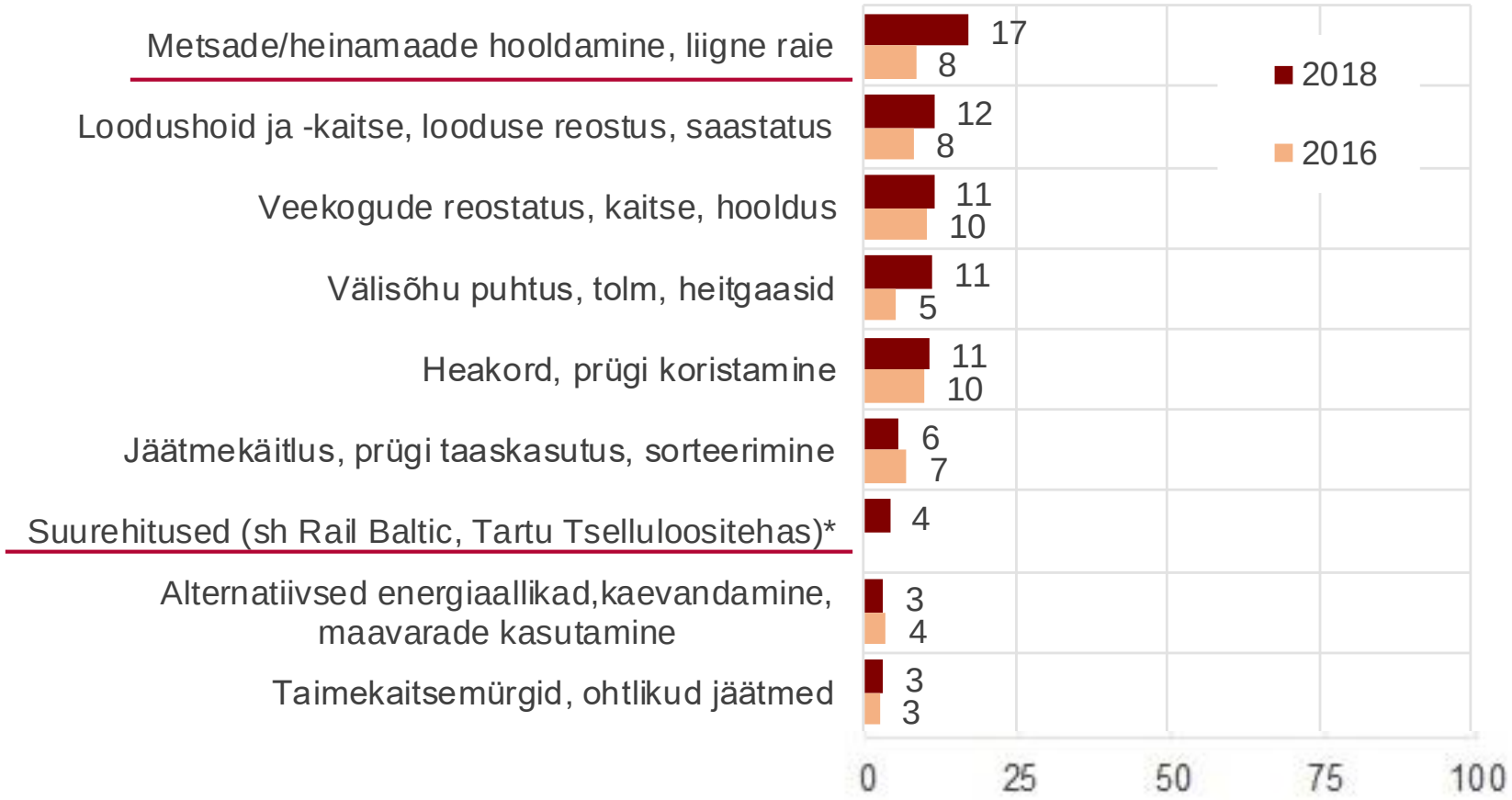

TALLINNA ÜLIKOOL

Haridusel on tähtsus, ...

TALLINNA ÜLIKOOL

Kõige olulisemad keskkonnaga seotud teemad Eestis

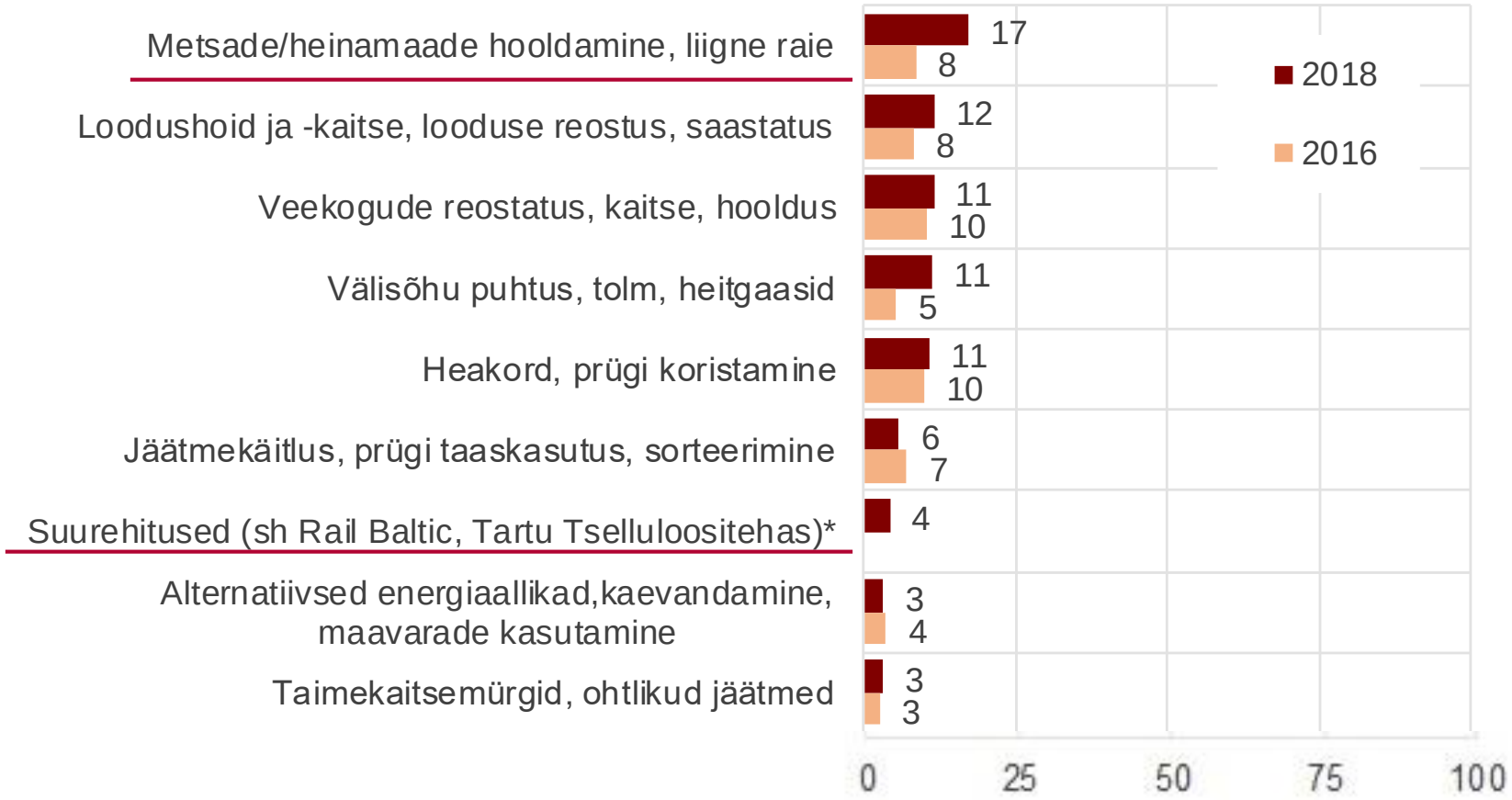

TALLINNA ÜLIKOOL

Hinnangud Eesti elanike

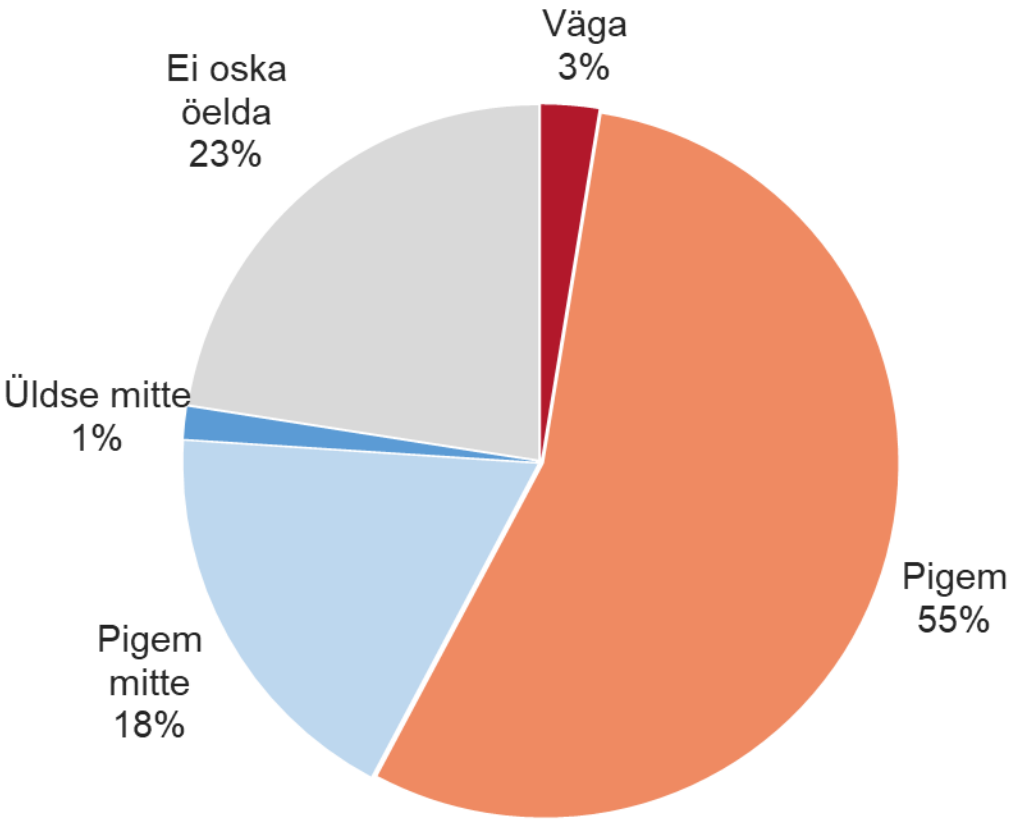

Elanikest 76% nõustub, et viimase paari aasta jooksul on Eesti inimesed muutunud keskkonna suhtes tähelepanelikumaks ja hoolivad loodusest rohkem.

TALLINNA ÜLIKOOL

Keskkond on puhtam, ei prügistata 26
Hoitakse loodust, käitumine, elustiil, teadlikkus 25
Jäätmekäitlus, sorteeritakse prügi 23
Palju infot, sellest räägitakse palju 12
Osaletakse talgutel, üritustel 6
Piiratakse kilekottide kasutamist, oma kott kaasas 2
Piiratakse tarbimist, ostetakse ökokaupu 2
Säästetakse ressursse 1
Tegeletakse taaskasutusega 1
Piiratakse autosõitu, eelistatakse ökoautosid 1
Viibitakse looduses 1
Koristatakse koerte järelt 1
Ei põletata ohtlikke jäätmeid 0,3
Kasutatakse vähem keemiat, mürke 0,1
Muu 4
Ei oska öelda, vastamata 9
0
25
50
75
100
Milles väljendub Eesti elanike keskkonna-teadlikkus?

Hinnangud enda keskkonnateadlikkusele

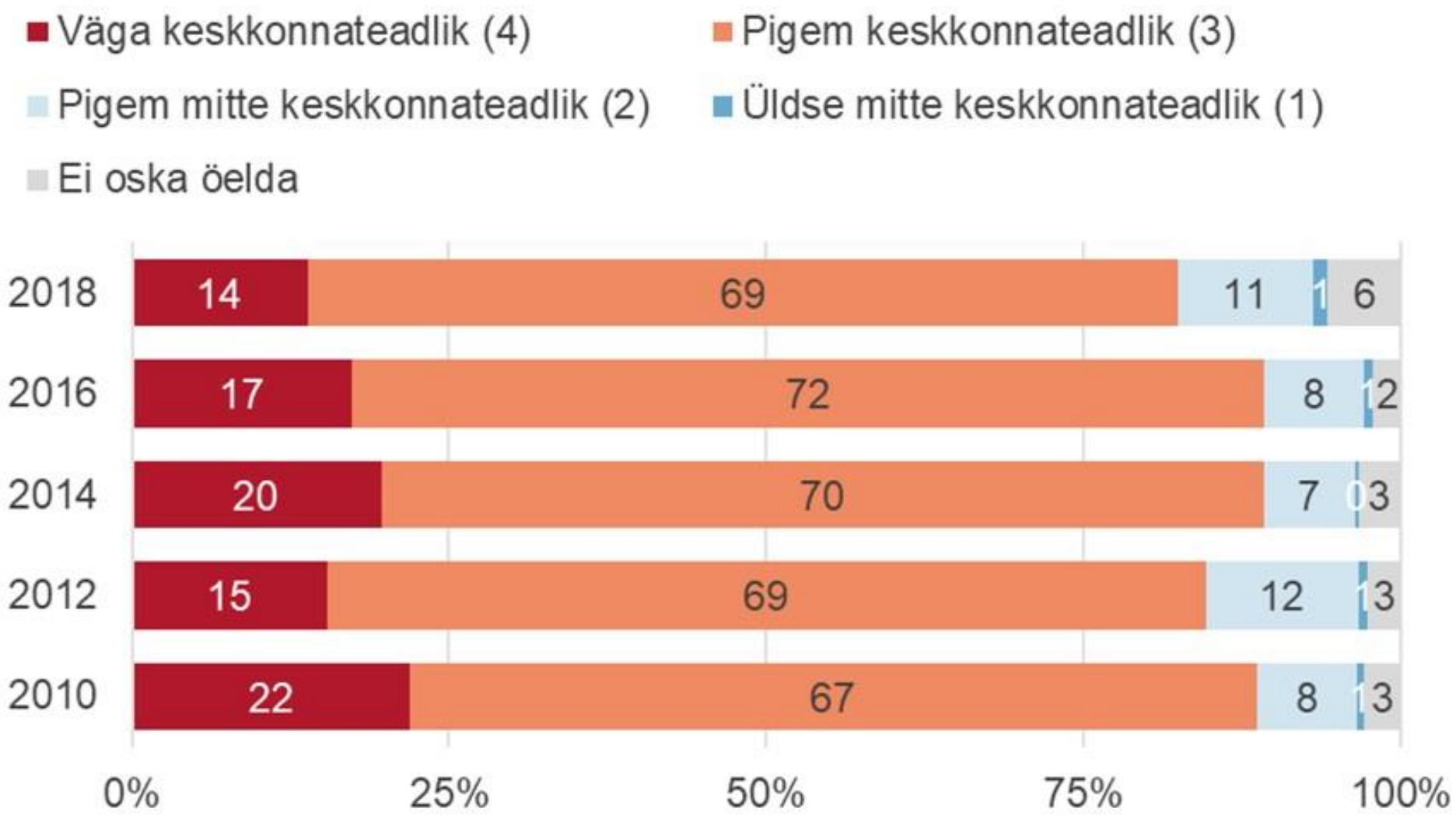

Arusaamad keskkonnakaitse vajalikkusest

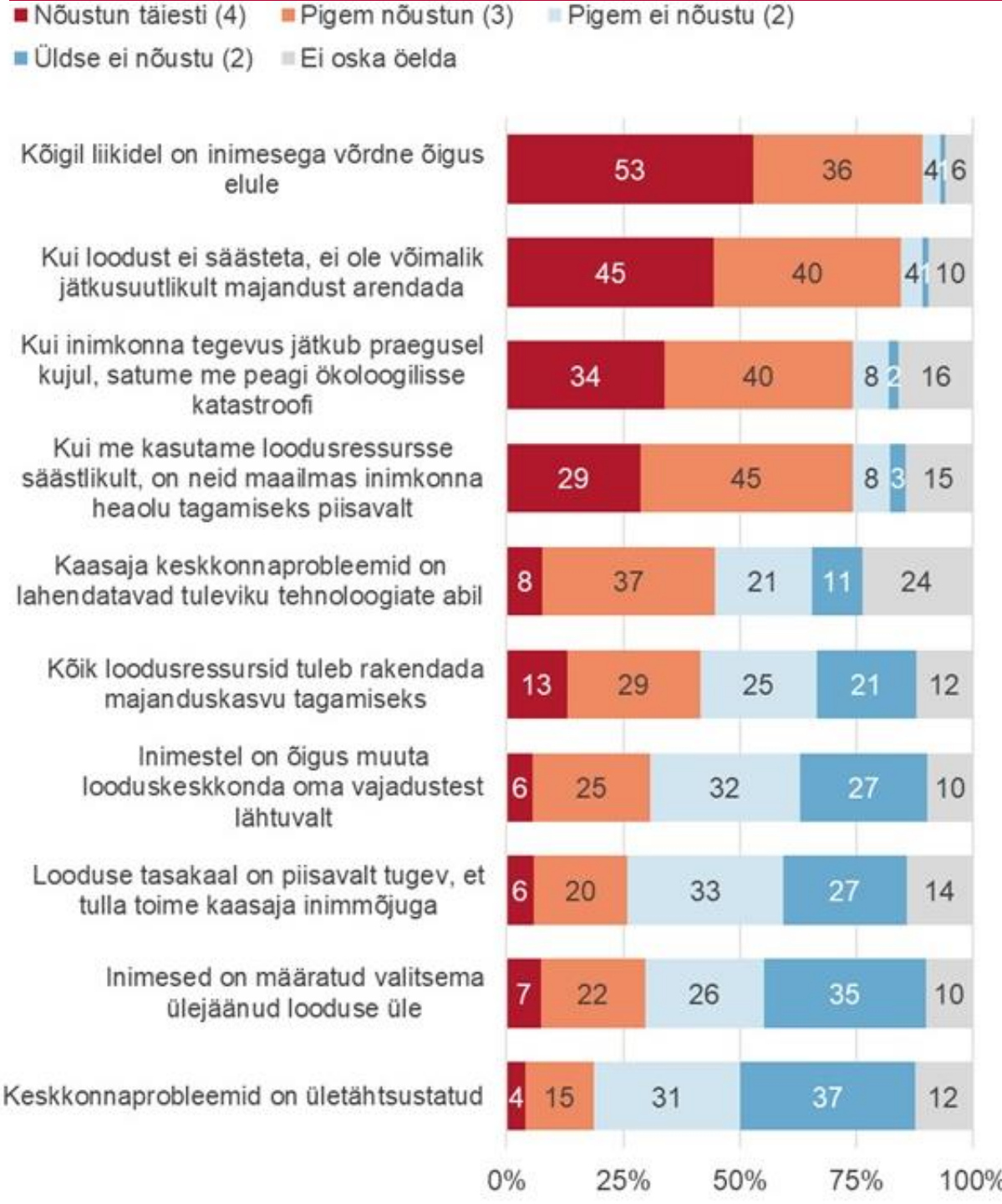

- *Mehed on sagedamini veendunud selles, et inimene on määratud valitsema ülejäänud looduse üle (nõus 33% meestest ja 26% naistest) ning et inimestel on õigus muuta looduskeskkonda oma vajadustest lähtuvalt (vastavalt 37% ja 26%)*
- *Kõrgharidusega inimesed jagavad keskmisest sagedamini seisukohta, et inimestel puudub õigus muuta looduskeskkonda oma vajadustest lähtuvalt (72%) ning et inimesed ei ole määratud valitsema ülejäänud looduse üle (74%).*
- *Kõrgharidusega inimesed arvavad keskmisest sagedamini, et loodust säästmata pole võimalik jätkusuutlikult majandust arendada (93% nõus)*
- *Seisukohal, et keskkonnaprobleemid ei ole üle tähtsustatud, on keskmisest sagedamini kõrgharidusega (80%) inimesed.*
- *Seda, et keskkonnaprobleemid ei ole tuleviku tehnoloogiate abil lahendatavad, arvavad keskmisest sagedamini kõrgharidusega (41%) inimesed.*

TALLINNA ÜLIKOOL

... aga ei tea, kuidas seda rakendada, ...

TALLINNA ÜLIKOOL

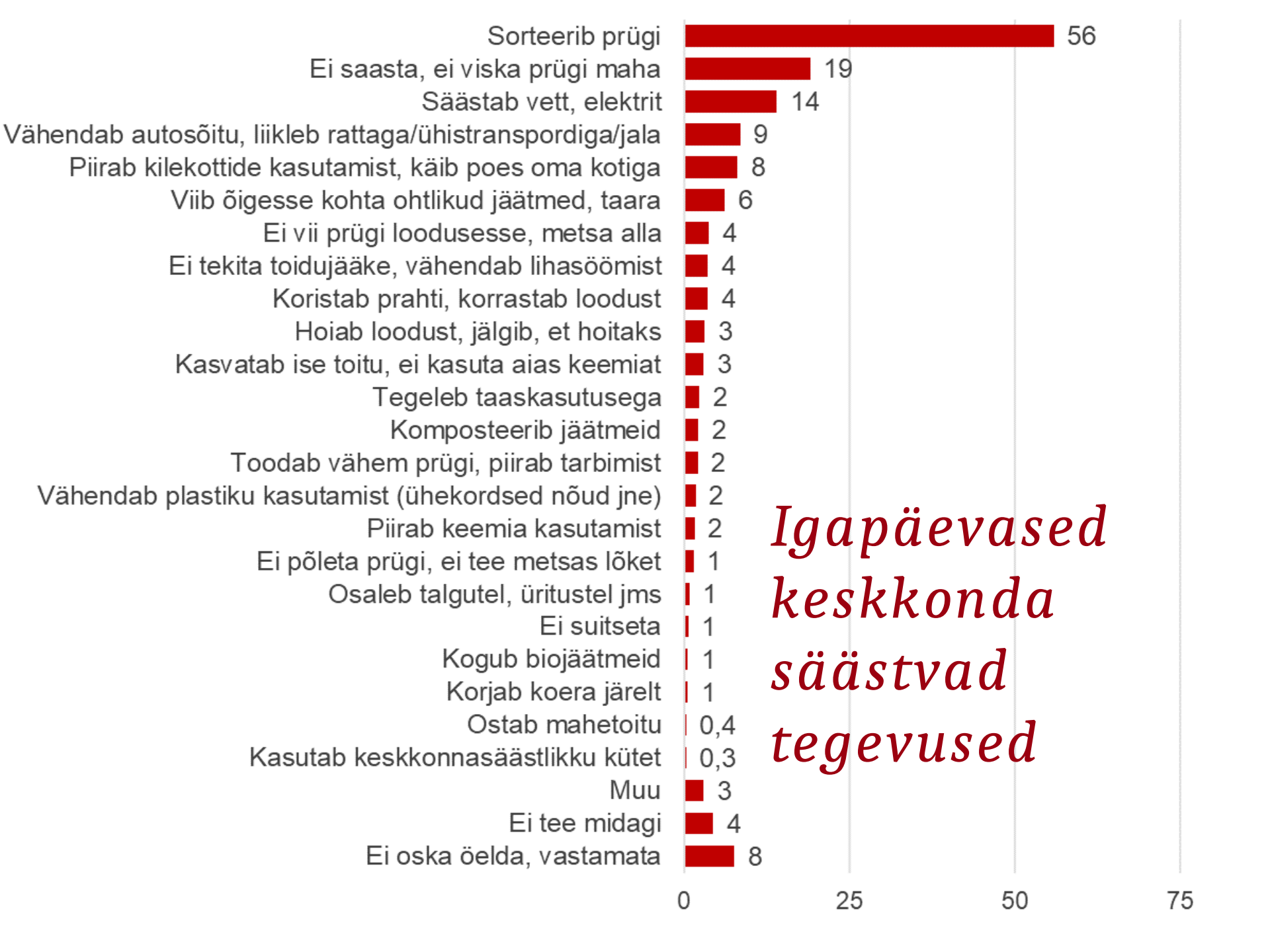
Sorteerib prügi 56
Ei saasta, ei viska prügi maha 19
Säästab vett, elektrit 14
Vähendab autosõitu, liikleb rattaga/ühistranspordiga/jala 9
Piirab kilekottide kasutamist, käib poes oma kotiga 8
Viib õigesse kohta ohtlikud jäätmed, taara 6
Ei vii prügi loodusesse, metsa alla 4
Ei tekita toidujääke, vähendab lihasöömist 4
Koristab prahti, korrastab loodust 4
Hoiab loodust, jälgib, et hoitaks 3
Kasvatab ise toitu, ei kasuta aias keemiat 3
Tegeleb taaskasutusega 2
Komposteerib jäätmeid 2
Toodab vähem prügi, piirab tarbimist 2
Vähendab plastiku kasutamist (ühekordsed nõud jne) 2
Piirab keemia kasutamist 2
Ei põleta prügi, ei tee metsas lõket 1
Osaleb talgutel, üritustel jms 1
Ei suitseta 1
Kogub biojäätmeid 1
Korjab koera järelt 1
Ostab mahetoitu 0,4
Kasutab keskkonnasäästlikku kütet 0,3
Muu 3
Ei tee midagi 4
Ei oska öelda, vastamata 8
0
25
50
75
Igapäevased keskkonda säästvad tegevused

Keskkonnasäästlik käitumine

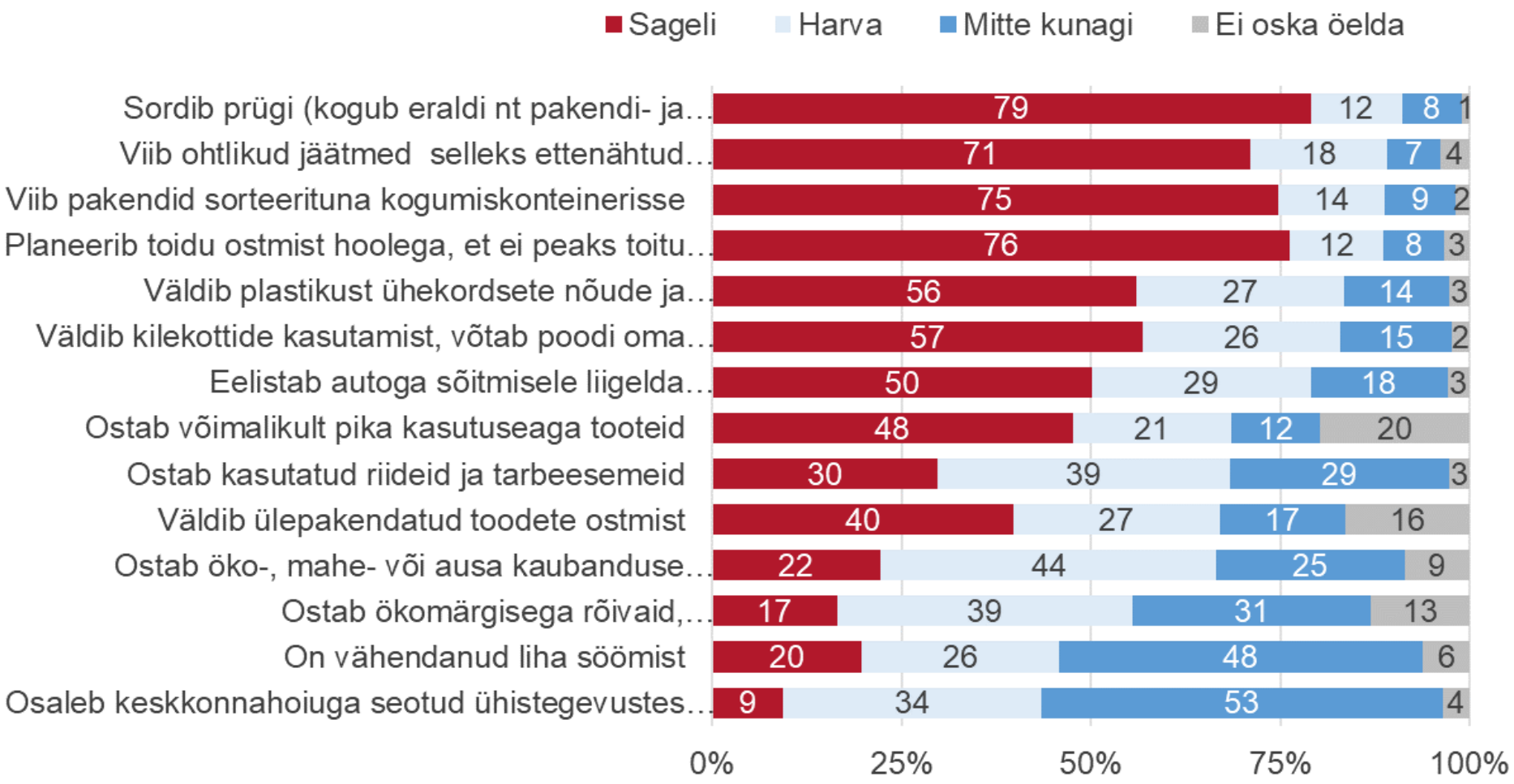

... selle pärast, et

TALLINNA ÜLIKOOL

Keskkonnasäästliku eluviisi takistused

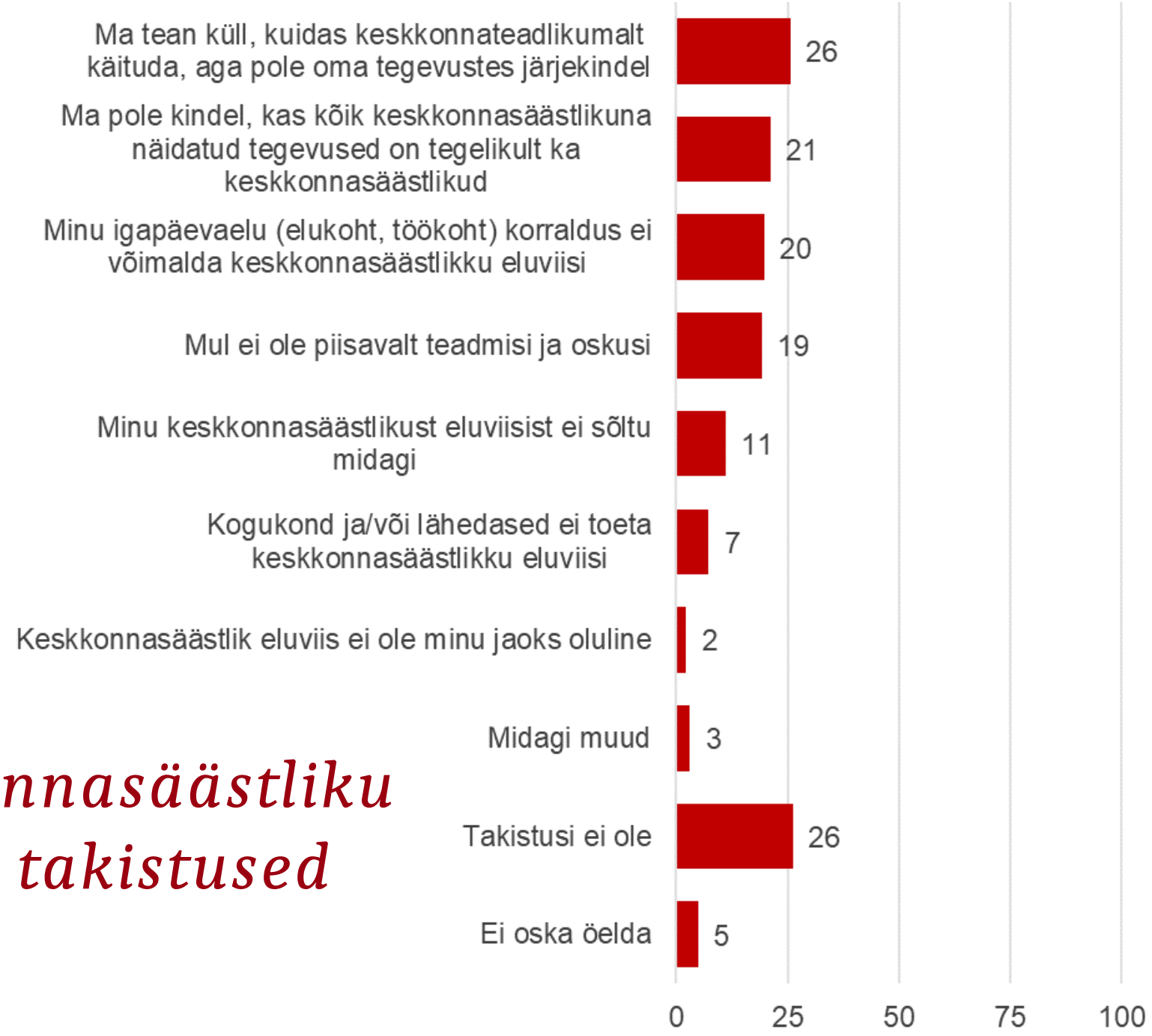

keskkonnasõbralikumaid
lahtised
Vanus
puudus
liiga
Laiskus
kasulik
ole
asjad
konteinerisse
Rahaline
iseenda
Tervise
võimalused
valikuid
seis
toiduained
ju
piisavalt
toit
talvel
Poes
noor
paremad
prügi
ökokaubad
vanuse
Finantsiline
maksab
Raha
liha
Ressursside
Napib
saa
Rahanappus
kulu
tegemaks
palju
Rahapuudusel
Urve
Vabariigi
kõik
probleemid
libeda
Valitsus
viia
olukord
ei
Olen
Rahalised
ökotooteid
Maitseb
Rahapuudus
Tervis
kallid
Palo
jääga
kallimad
mugavus
osta
tõttu
aspekt
Kohati
ökoloogiline
veel
sorteeritud
majanduslikult
kaugele
piirang

Keskkonnateemad, mille kohta vajatakse infot

Milleks meile mets?

TALLINNA ÜLIKOOL

Metsa tähtsus

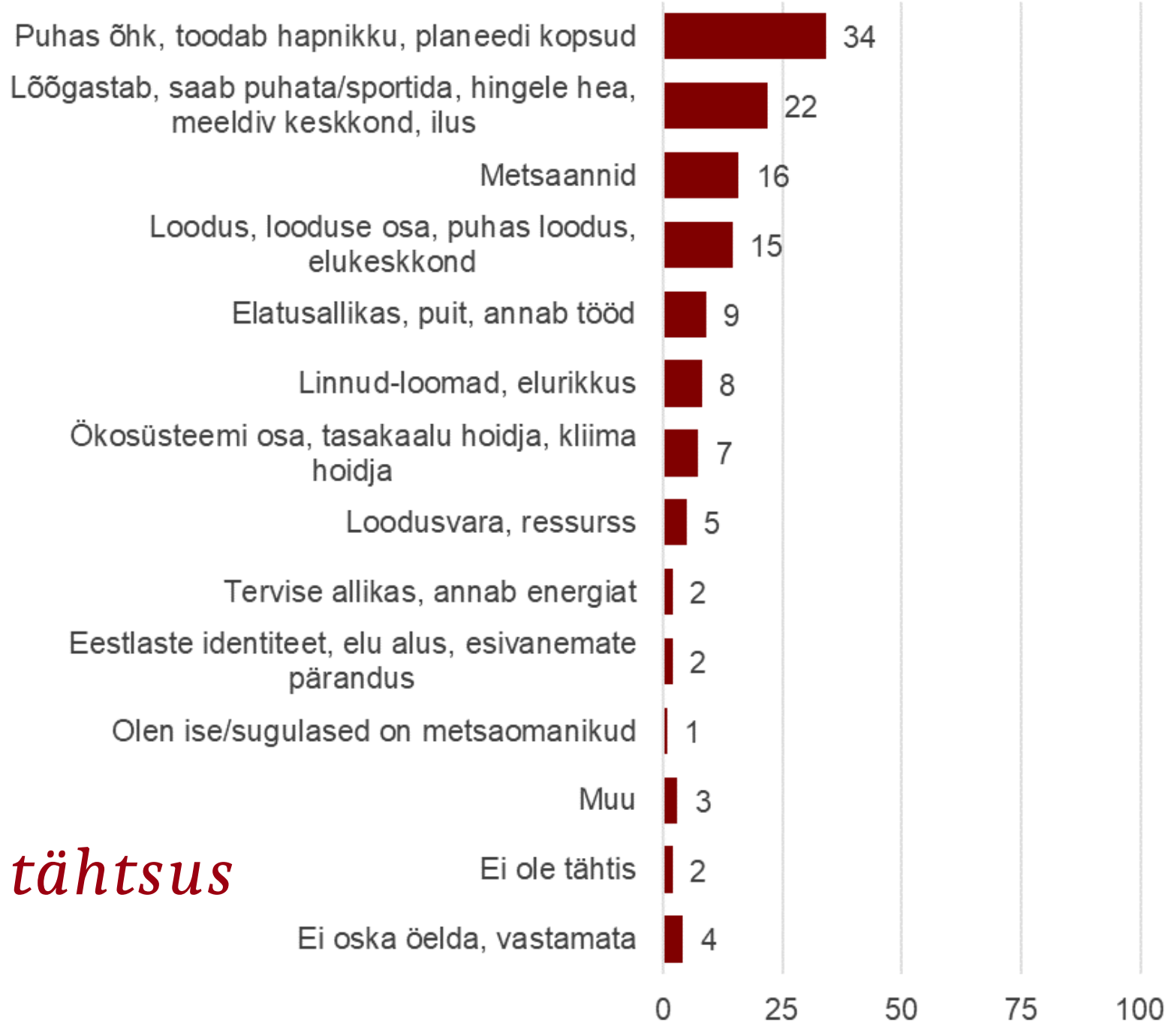

Nõustumine metsi puudutavate väideteg

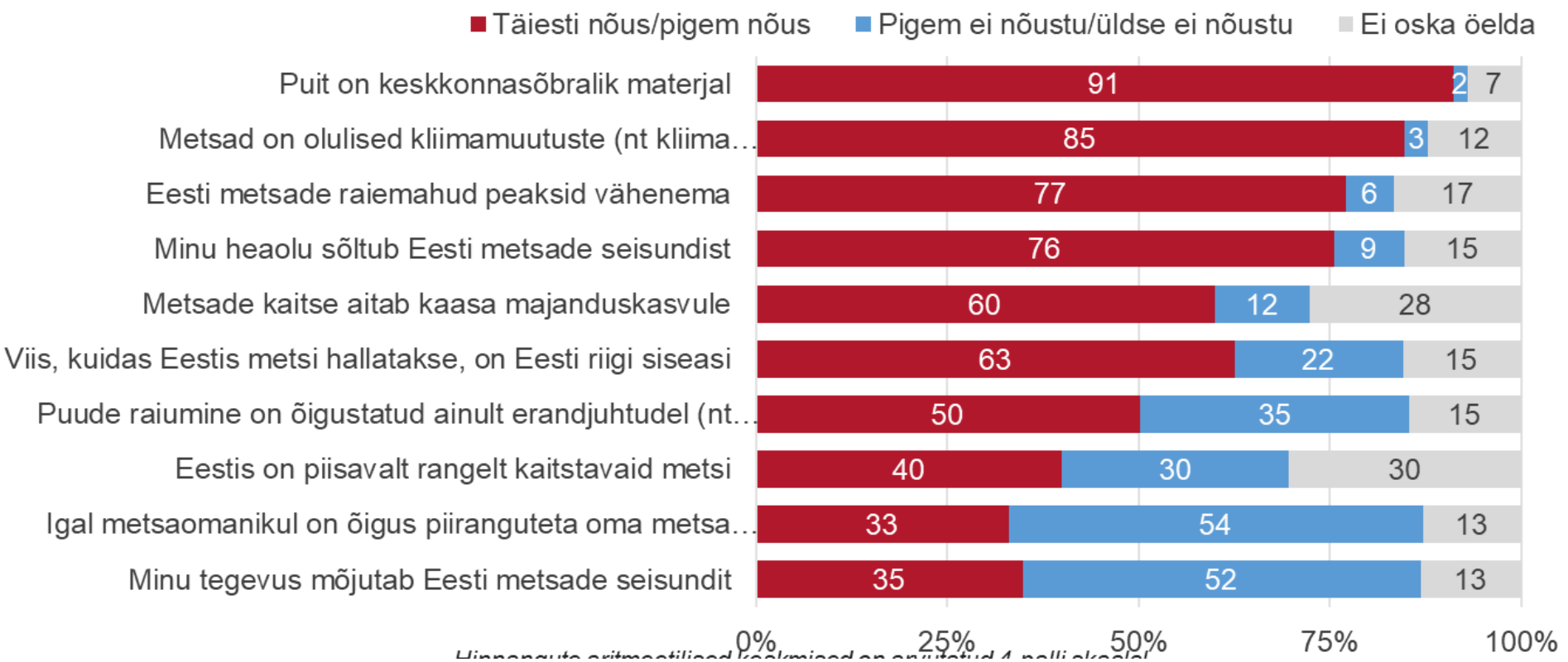

Hinnangute aritmeetilised keskmised on arvutatud 4-palli skaalal

TALLINNA ÜLIKOOL

Kes vastutab Eesti metsade liigirikkuse säilitamise eest?

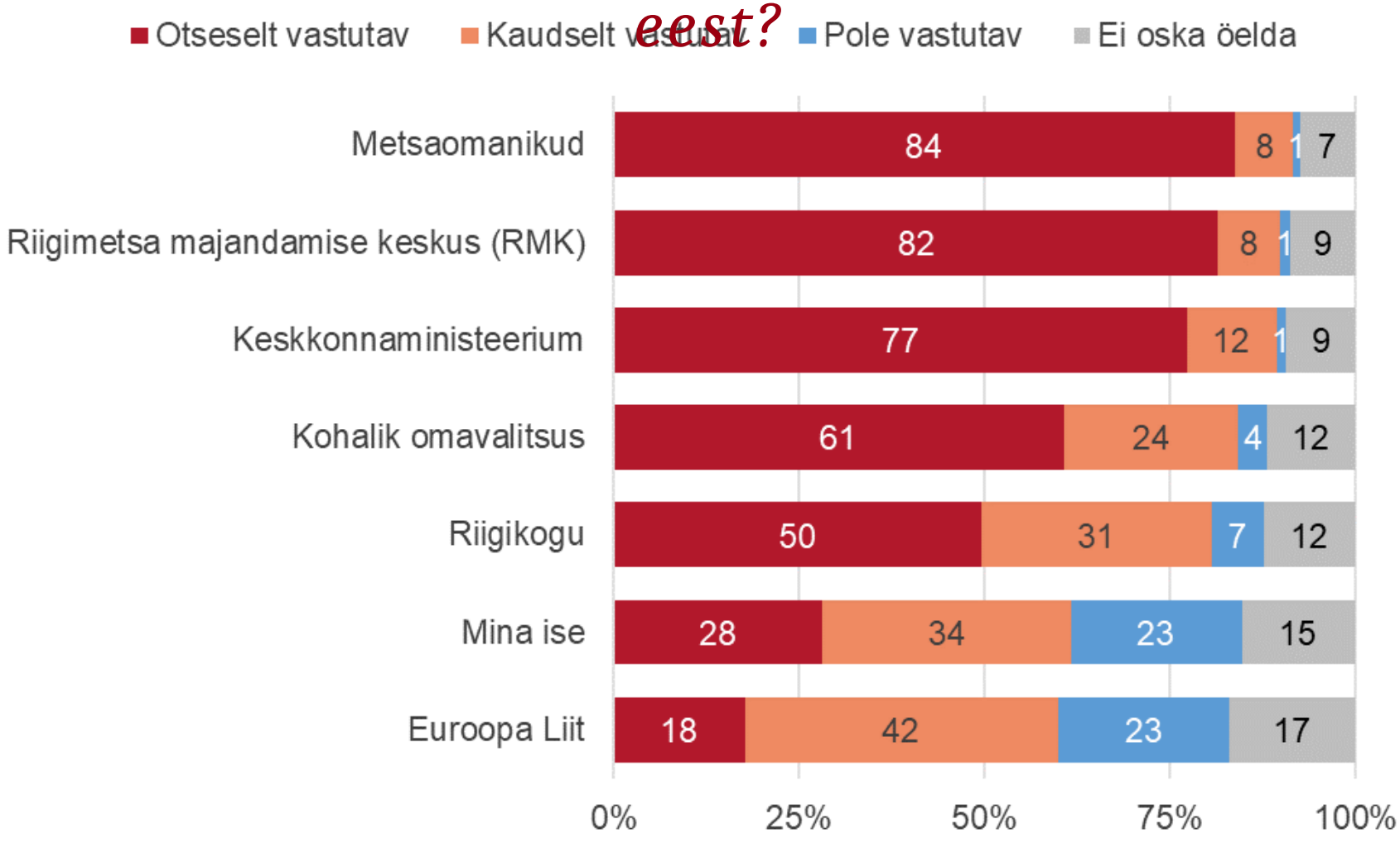

TALLINNA ÜLIKOOL

Aga keskkonnaharidus?

TALLINNA ÜLIKOOL

Keskkonnahariduslikud ettevõtmised

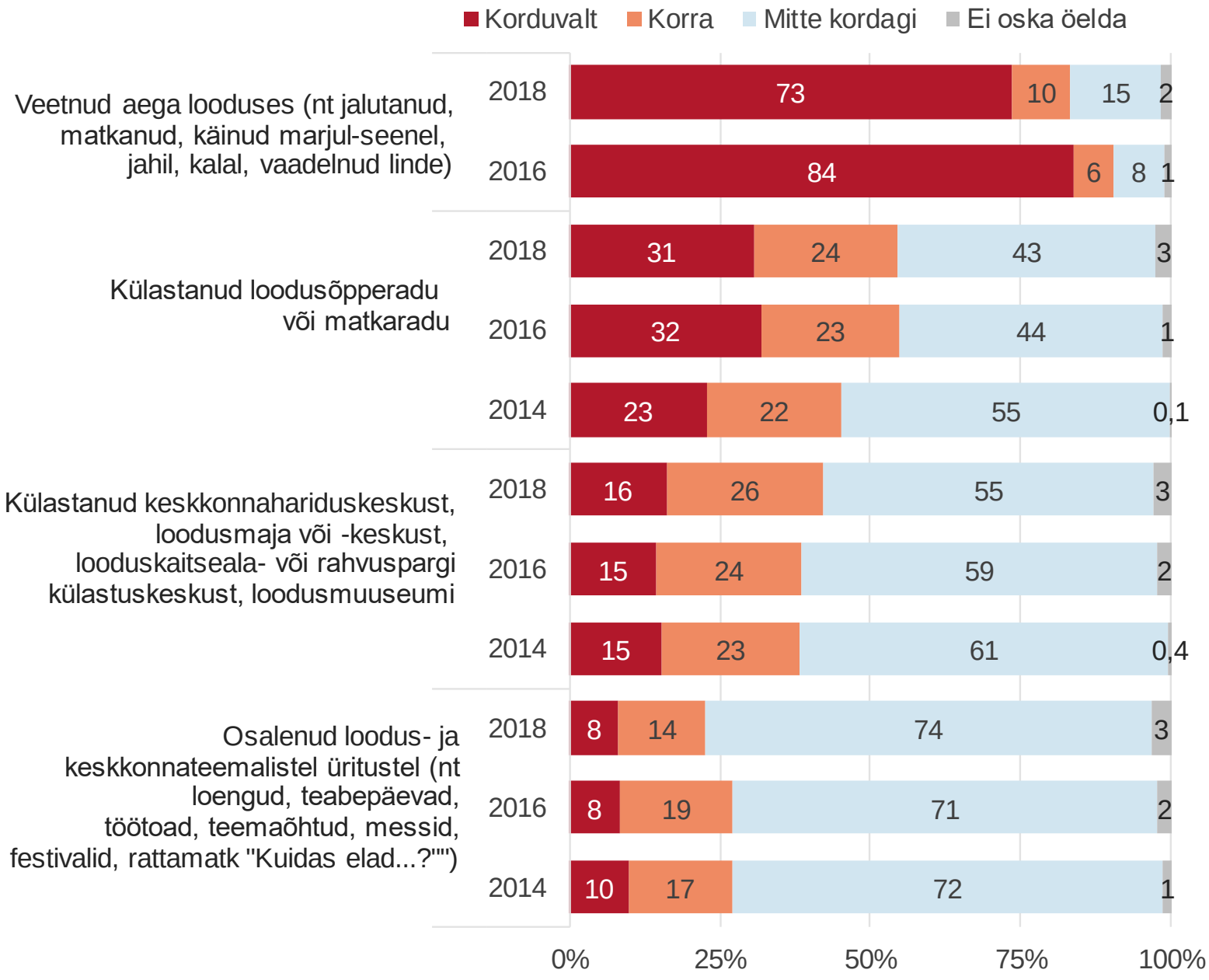

Info kättesaadavus

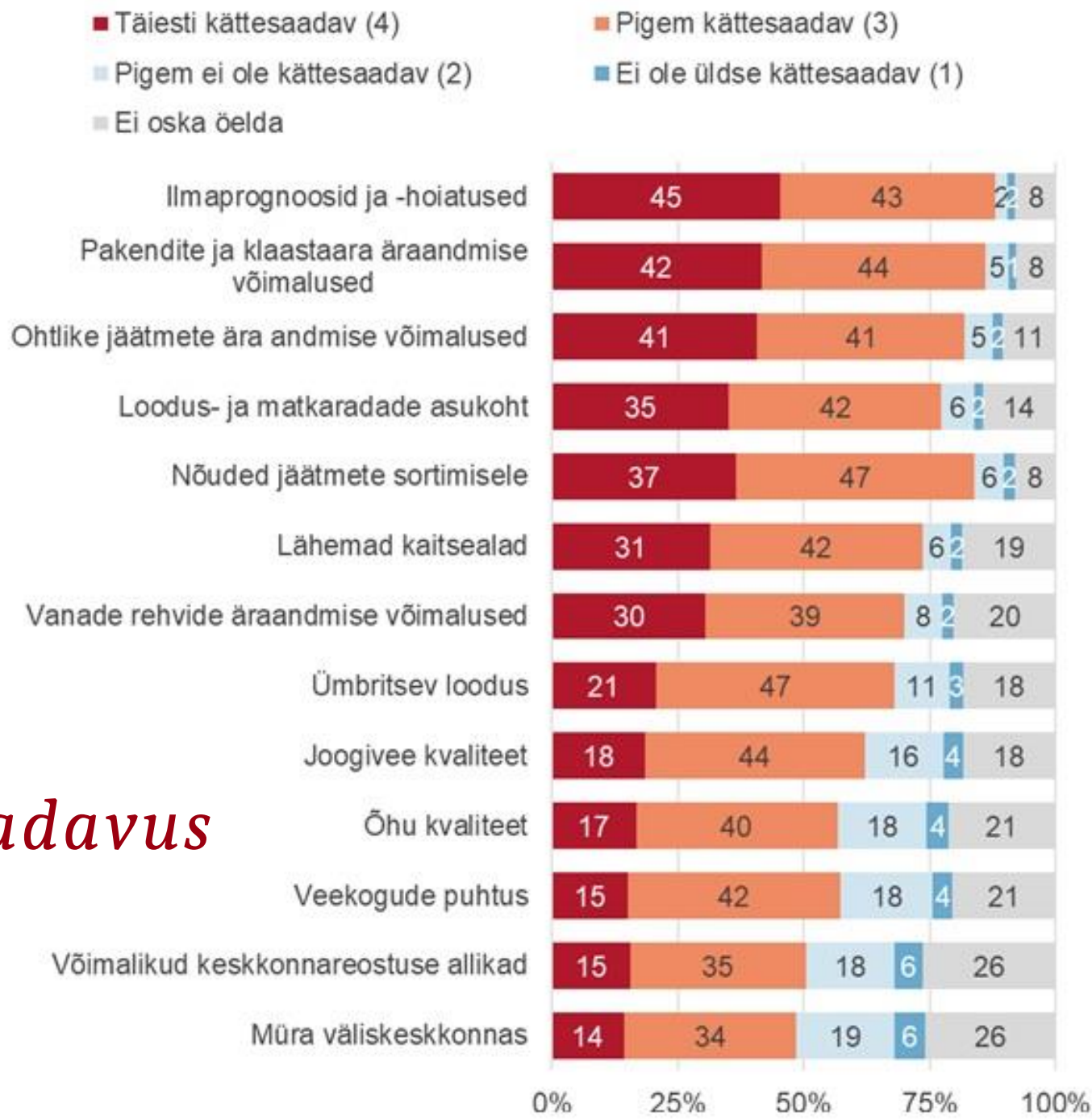

Keskkonnainfo kasutamise eesmärgid

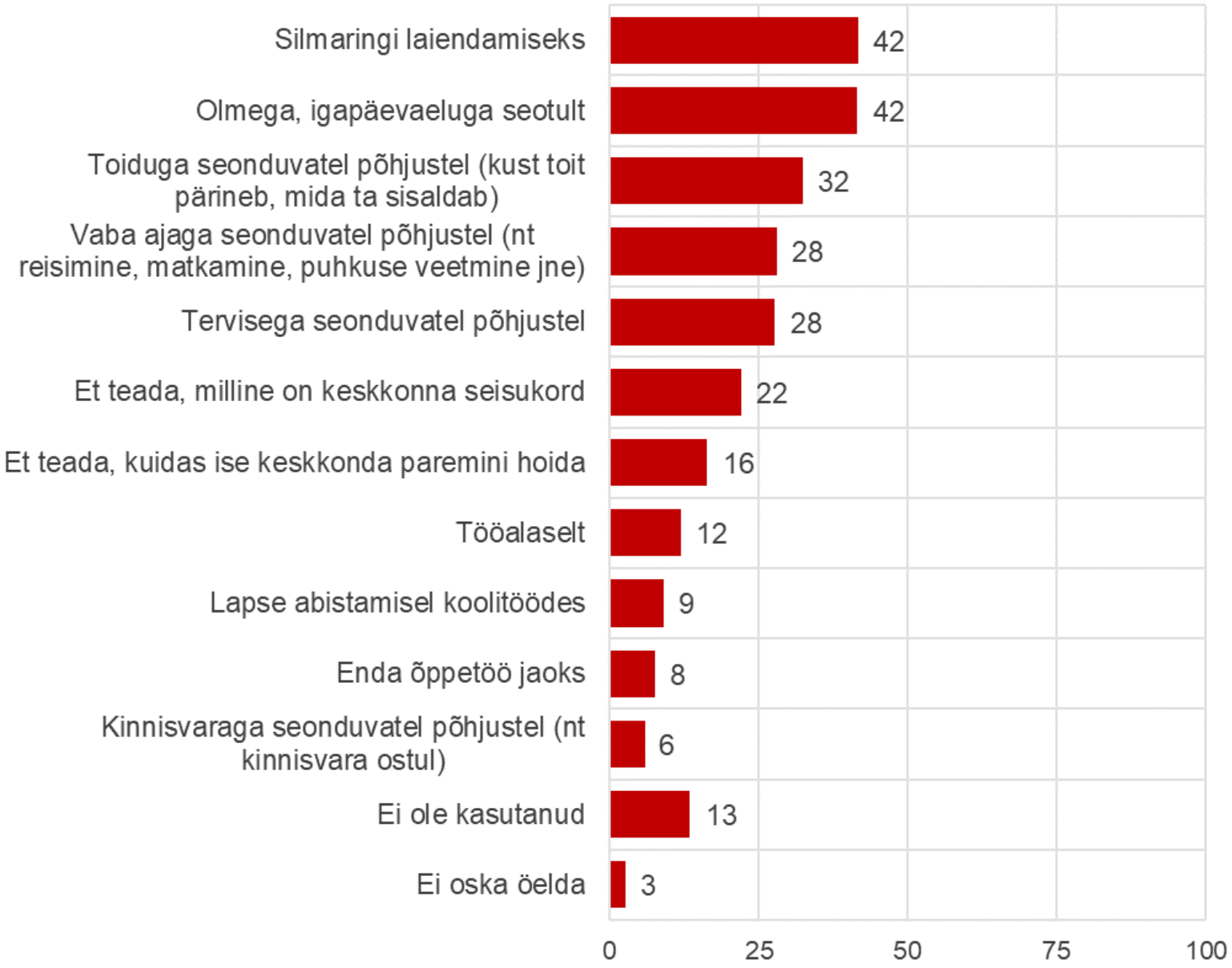

Keskkonnateadlikkuse indeks 2018

TALLINNA ÜLIKOOL

Keskkonnateadlikkuse indeks ja selle komponen

	2012	2014	2016	2018
Peab elektritootmise puhul kõige olulisemaks, et see oleks keskkonnale võimalikult väikese kahjuga	4,4	4,1	4,6	5,0
Huvi kogu Eesti keskkonnaseisundi-alase info vastu	4,3	3,8	4,6	5,3
Hinnang kogu Eesti kohta käiva keskkonna-alase info kättesaadavusele	6,4	7,4	7,4	7,2
Hinnang oma keskkonnateadlikkusele	3	4	3,4	2,8
Sordib sageli prügi keskkonnakaitselistel kaalutlustel	6,1	5,7	6,2	7,1
Eelistab sageli autoga sõitmise asemel liigelda jalgsi/jalgrattaga/ühistranspordiga keskkonnakaitselistel kaalutlustel	1,9	1,2	2,3	2,3
Viib sageli ohtlikud jäätmed selleks ettenähtud kogumiskohta keskkonnakaitselistel kaalutlustel	6,7	6,8	6,5	6,7
Ostab sageli öko/mahe/kasutatud tooteid keskkonnakaitselistel kaalutlustel	1,5	0,9	2,6	2,4
Sageli väldib kilekottide kasutamist ning kasutab sageli poest kauba koju toomiseks kaasavõetud kotte keskkonnakaitselistel kaalutlustel	3,6	3,6	4,4	4,7
Indeks:	**37,9**	**37,5**	**42**	**43,5**

Kokkuvõtteks
Prügi sorteeriv metsarahvas

TALLINNA ÜLIKOOL

- *Eesti elanikud hoolivad loodusest ja tunnevad muret keskkonna-probleemide pärast.*
- *Teadmised looduse olemuse ja toimimise kohta, keskkonna-probleemide tundmise kohta on head.*
- *Ka keerulisematest looduskaitselistest kontseptsioonidest ja keskkonnaga seotud probleemidest arusaamine ei valmista keerukust. Näiteks, mõistavad 89% Eesti elanikest, et inimene pole kõrgeim olend ning teistel liikidel on samaväärne õigus elule ning 85% on seisukohal, et ilma loodust kaitsmata pole võimalik jätkusuutlikult majandust arendada. Vaid 20% elanikest arvavad, et keskkonnaprobleemid on ületähtsustatud.*
- *Hästi on jälgitav haridustaseme ja abstraktsemate keskkonna-teemade mõistmise vaheline seos.*

TALLINNA ÜLIKOOL

- *Samas näitavad uuringu tulemused, et neid teadmisi ei osata praktikas kasutada. Näiteks, oskab 56% inimestest spontaanselt nimetada isikliku keskkonda säästva igapäevase tegevusena prügi sorteerimist.*
- *Mõneti üllatuseks võib nimetada, et enamus inimesi näeb metsas pigem kultuurilisi hüvesid pakkuvat ökosüsteemi, mis pakub meile puhast õhku ning seeni ja marju. Vaid 9% elanike jaoks on mets puidu kui toormaterjali allikas.*
- *Kuigi 91% elanikest leiab, et puit on keskkonnasõbralik materjal, leiab 77% vastanutest, et metsade raiumine peaks vähenema, kuna metsad aitavad leevendada kliimamuutuseid (nõustub 86% elanikest) ja inimeste heaolu sõltub metsade seisundist (teab 76% kaasmaalastest).*
- *Samas vaid 20% inimestest tajub, et nende endi tegevus mõjutab kuidagi metsade seisundit.*

TALLINNA ÜLIKOOL

Täname kuulamast!

mihkel.kangur@tlu.ee
liisa.puusepp@tlu.ee
Ökoloogia keskus
Tallinna Ülikool

KESKKONNAMINISTEERIUM

TURU-UURINGUTE AS

TALLINNA ÜLIKOOL